

Рівність в армії – запорука обороноздатності держави!

Кількість військових в Україні

221 000
військових

з них -

29 000
жінок

Проекти законів:

№5713 від 29.06.2021: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях»

№5714 від 29.06.2021: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо кримінальної та адміністративної відповідальності під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях»

Проблема

Різний рівень відповідальності за однакові правопорушення.

Рішення

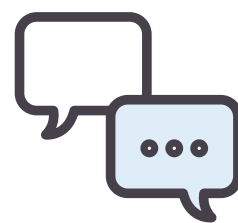

Рівні умови притягнення до кримінальної та адміністративної відповідальності чоловіків і жінок (наразі тримання в дисциплінарному батальйоні та на гауптвахті до жінок не застосовується)¹.

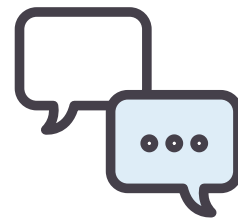
Історії військових

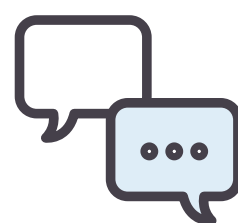
«Коли я проходила службу на передовій, то стала свідком неприємної ситуації. Одна жінка-військовослужбовець дозволила собі вживання алкогольних напоїв, що негативно позначилося на її поведінці, адже вона стала агресивною та невідконтрольною. Командир вирішив її доставити до ВСП, аби її помістили до кімнати тимчасово затриманих, але йому було відмовлено, адже в них не було окремих кімнат для жінок. Це була передова, де багато зброї, тому, щоб забезпечити порядок і безпеку жінці та іншим військовим, командир прийняв рішення приставити до неї 2-х інших військовослужбовців, щоб вони могли її контролювати. У такий спосіб на 12 годин було відсторонено від виконання основних обов'язків відразу трьох військовослужбовців, замість одного» – Галина, ветеранка.

«Жінки вчиняють такі ж порушення, як і чоловіки. Вони нічим не відрізняються, тому заслуговують на однакове покарання» – Людмила, старший сержант.

«Дуже багато військовослужбовців-жінок користуються своєю перевагою і порушують розпорядок дня та військову дисципліну» – Анастасія, старший солдат.

«Рівність означає не лише рівність прав, але й обов'язків та відповідальності» – Олена, ветеранка.²

Результати опитування²

76.2%

осіб підтримали встановлення рівності в питаннях відповідальності серед військовослужбовців

19.5%

респондентів указали, що такі види стягнень не можуть застосовуватися до жінок, адже це занадто суворо для них

4.3%

опитаним було важко відповісти

Міжнародний досвід

У країнах НАТО однаковий підхід до відповідальності жінок і чоловіків.

¹ Зміни підготовлені на виконання п. 1 ч. 5 Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 "Жінки, мир, безпека". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-2016-%D1%80#top>

² Результати опитування взяті з дослідження, яке провела ГО «Юридична сотня» серед військових – 50 жінок та 42 чоловіки. Респондентів було відібрано з усіх областей України, за винятком тимчасово окупованих територій.

Проблема

Чоловіки не мають права на відпустку у зв'язку з народженням дитини та для догляду за дитиною.

Рішення

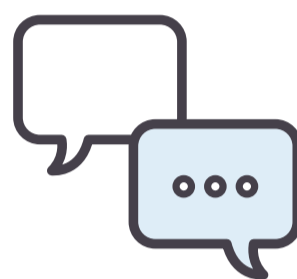

- Створити можливість йти в оплачувану відпустку на 14 днів у зв'язку з народженням дитини;³
- відпустка для догляду за дитиною не лише для жінок, а й для чоловіків на рівних умовах у мирний час та за певних обставин в особливий період чи воєнний стан, наприклад, якщо чоловік виховує дитину без матері.

Історії військових

«Я, наприклад, хотіла продовжувати службу, але залишилася в декреті, хоча дитину хотіли обоє» – Ліда, ветеранка.

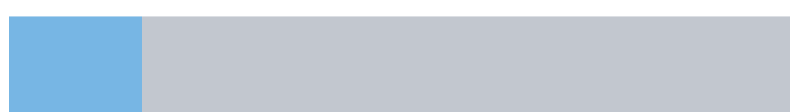
«Мені довелось звільнитися замість того, щоб піти у відпустку для догляду за дитиною» – Анатолій, ветеран

Результати опитування щодо⁴ надання чоловікам права йти в декрет

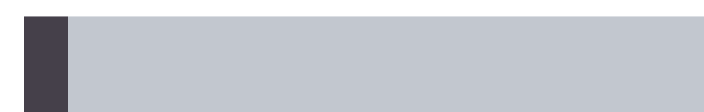
66.3%

осіб підтримали

14.1%

вказали, така відпустка має надаватися виключно жінкам

19.6%

указали, що така відпустка має надаватися чоловікам за певних умов, наприклад, якщо вони виховують дитину самостійно

щодо встановлення відпустки у зв'язку з народженням дитини

96.7%

респондентів підтримали таку ідею

Міжнародний досвід

Більшість країн НАТО надають відпустку для догляду за дитиною військовослужбовцям-чоловікам на однакових умовах із жінками, до того ж із можливістю використовувати її частинами батьку та матері по черзі (наприклад, Австралія, Болгарія, Боснія і Герцеговина, Канада, Хорватія, Німеччина, Греція, Угорщина, Литва, Сербія, Словаччина, Словенія, Іспанія тощо). Також в цих країнах є додаткові програми, розраховані на підтримку балансу між професійним життям військовослужбовців та вихованням дітей, що не залежить від статі.⁵

³ 15 квітня 2021 року ВРУ прийняла ЗУ "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення рівних можливостей матері та батька на догляд за дитиною" (р. № 3695), який встановлює відпустку при народженні дитини для працівників

⁴ Результати опитування взяті з дослідження, яке провела ГО «Юридична сотня» серед військових – 50 жінок та 42 чоловіки. Респондентів було відібрано з усіх областей України, за винятком тимчасово окупованих територій

⁵ NATO Nations Parental Policies. URL: <https://drive.google.com/file/d/1hXZk7xp0NZ-gFXSEZ4uQEgd7PvRYcsvr/view?usp=sharing>

Проблема

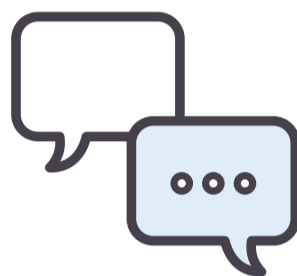
Для жінок є обмеження в доступі до офіцерських посад.

Рішення

Рівний доступ жінок і чоловіків до всіх офіцерських посад⁶.

Історії військових

«Я виконувала обов'язки офіцера, але отримувала грошове забезпечення набагато менше, оскільки на офіцерську посаду мене відмовлялися призначати, навіть тимчасово виконуючою обов'язки» – Наталія, молодший сержант.

«Я 3 роки була старшим солдатом і, розуміючи, що не маю більш ніяких перспектив, звільнилась» – Анна, ветеранка.

Результати опитування ⁷

81.5%

осіб підтримали скасування обмежень

18.5%

вказали, що чинні на сьогодні обмеження повинні бути збережені

Нацплан з виконання резолюції 1325 та міжнародний досвід

Національний план дій з виконання резолюції РБ ООН 1325 вимагає усунення обмежень для жінок служити, досягати кар'єрного зростання, запобігання та реагування на факти дискримінації за ознакою статі, а також збільшення кількості жінок на керівних посадах у секторі безпеки та оборони, силових структурах, зокрема шляхом упровадження позитивних дій із використанням міжнародного досвіду.

Більшість країн НАТО не мають жодних обмежень щодо доступу жінок до військових посад, більше того у військових структурах країн НАТО є підрозділи, відповідальні за дотримання гендерної рівності в кадровій політиці⁸.

⁶ Зміни підготовлені на виконання п. 1, б ч. 5 Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 "Жінки, мир, безпека". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-2016-%D1%80#top>

⁷ Результати опитування взяті з дослідження, яке провела ГО «Юридична сотня» серед військових – 50 жінок та 42 чоловіки. Респондентів було відібрано з усіх областей України, за винятком тимчасово окупованих територій

⁸ Наприклад, Бельгія, Болгарія, Канада, Хорватія, Франція, Німеччина, США, Угорщина, Італія, Латвія, Литва, Люксембург, Чорногорія, Нідерланди, Португалія, Румунія, Словаччина, Словенія, Іспанія, Північна Македонія тощо. NATO Mbr Nations Women Employment Restrictions. URL: <https://docs.google.com/document/d/1rSQK4sL9BQoPCY6sqRC4PgSsJWPCJbLk/edit>

Проблема

Наразі жінки призначаються до добового наряду лише черговим штабу, їдальні, посильним, черговим чи днювальним гуртожитку.

Рішення

Скасувати заборони для призначення жінок до добового наряду (з додержанням законодавства з питань охорони материнства та дитинства)⁹.

Ця норма вже була скасована Законом 2523-VIII та через технічну помилку повернута Законом № 205-IX.

Міжнародний досвід

У більшості країн НАТО жінки можуть виконувати службові обов'язки на всіх посадах без обмежень¹⁰.

Проблема

Відсутність обов'язку проводити службові розслідування в разі виявлення фактів дискримінації чи сексуальних домагань.

Рішення

Обов'язковість проведення службового розслідування в разі встановлення фактів дискримінації та сексуальних домагань за зверненням постраждалої особи¹¹.

Історії військових

«Можуть шантажувати позбавленням премії через догану, якщо не виконала сумнівний наказ. Це замовчується підлеглими через страх» – Наталія, молодший сержант

Нацплан з виконання резолюції 1325

Національний план дій з виконання резолюції РБ ООН 1325 вимагає забезпечення належного документування, розгляду та розслідування випадків сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом.

⁹ Зміни підготовлені на виконання п. 1, 6 ч. 5 Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 "Жінки, мир, безпека". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-2016-%D1%80#top>

¹⁰ NATO Mbr Nations Women Employment Restrictions. URL: <https://docs.google.com/document/d/1rSQK4sL9BQoPCY6sqRC4PgSsJWP/CJbLk/edit>

¹¹ Зміни підготовлені на виконання ч. 8 Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 "Жінки, мир, безпека". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-2016-%D1%80#top>